

SINAV KÂĞIDI

Adı ve Soyadı :

Numarası :

Dersin Kodu ve Adı: Kariyer Planlama Final Sınavı

Tarih: 16/ 06 / 2025

Öğretim Elemanı: Dr. Öğr. Üyesi Fatih Serbest

Sınav Türü : Ara Sınav ☐ Final Sınavı ☒

Değerlendirme Sonucu: Rakamla:

SINAV YÖNERGESİ

Sınav süresi 1 saattir. Her soru 25 puan değerindedir. Üzerinde not, sınava yönelik açıklama ve/veya bilgi bulunan materyaller dahil her türlü konvansiyon metninin kullanılması yasaktır. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Üniversitesi Sınav Yönergesi uygulama alanına sahiptir. Başarılar Dilerim

Pratik Olay 1: “Zeynep’in Tercihi” (25 puan):

Zeynep, İstanbul’da bir üniversitenin hukuk fakültesinde birinci sınıf öğrencisidir. Başarılı bir lise hayatından sonra ailesinin ısrarı üzerine hukuk fakültesini kazanmıştır. Babası emekli bir savcı, annesi ise hâlen görevde bir hâkimdir. Aile büyüklerinin tamamı Zeynep’in de yargı mensubu olarak devlet hizmetine girmesini istemektedir. Zeynep ise hukuk öğreniminden keyif almakta ama akademik çalışmalarla uğraşmayı ve ileride anayasa hukuku alanında uzmanlaşarak üniversitede kalmayı hayal etmektedir.

Bir gün kütüphanede çalışırken, hocasının önerisiyle Ali Fuad Başgil’in *Gençlerle Başbaşa* adlı eserini okumaya başlar. Şu satırlar Zeynep’in zihninde yankılanır:

“İnsan için mevki, servet ve şöhret gaye değildir. Gaye olan mutluluktur. Mutluluğun şartı ise, insanın kendi içi ile uyumlu yaşamasıdır.”

Zeynep şimdi iki farklı yol arasında kararsız kalmıştır:

- Ya ailesinin beklentisini karşılayarak hâkimlik sınavına hazırlanacak,
- Ya da kendi idealini takip ederek akademik kariyere yönelecektir.

Sorular: Her biri 5 puan değerindedir.

1. Zeynep’in yaşadığı bu karar çatışmasının psikolojik ve sosyal sebepleri nelerdir?
2. Ali Fuad Başgil’in “işini kendi ruh ve kabiliyetine göre seç” ilkesi ışığında Zeynep hangi yolu seçmelidir? Gerekçelendiriniz.
3. Aile baskısı ve toplumsal beklentiler bireyin kariyer planlamasında nasıl bir etki yaratır? Bu etkiyi aşmak için önerileriniz nelerdir?
4. Başgil’in vurguladığı “irade”, “kararlılık”, “alışkanlıkların gücü” gibi kavramlar Zeynep’in bu süreçteki kararına nasıl yön verebilir?
5. Siz Zeynep’in yerinde olsaydınız nasıl bir yol izlerdiniz? Neden?

Pratik Olay Sorusu 1 İçin Değerlendirme Kriterleri (25 puan):

- ✓ Olaydaki ikilemin net ve doğru analizi
- ✓ Başgil’in eserinden fikirlerle ilişki kurma
- ✓ Kendi görüşünü açık ve tutarlı sunma
- ✓ Kariyer planlaması bağlamında öneri sunma
- ✓ Dil, ifade, yazım ve bütünlük yansıtmalıdır.

Pratik Olay 1 Cevapları

1. Zeynep’in yaşadığı karar çatışmasının psikolojik ve sosyal sebepleri nelerdir?(5 puan)

Beklenen Cevap Unsurları:

- Aile baskısı ve ebeveynlerin mesleki yönlendirmesi (özellikle yargı mensubu olmaları)
- Toplumda hâkimliğin saygın, “güvenli” bir meslek olarak görülmesi
- Zeynep’in bireysel ilgi ve idealinin (akademi, anayasa hukuku) aile beklentisine uymaması
- Karar verememe durumu: iç ses vs dış baskılar çatışması

2. Başgil’in “işini kendi ruh ve kabiliyetine göre seç” ilkesi ışığında Zeynep hangi yolu seçmelidir?(6 puan)

Beklenen Cevap Unsurları:

- Başgil’in kariyer seçiminde bireyin eğilimi ve yeteneğine uygun meslek seçmesi gerektiği vurgulanmalı
- Zeynep’in akademik tutkusunun onu daha mutlu ve üretken kılacağı savunulabilir

SINAV KÂĞIDI

• Ailenin görüşüne saygı gösterilmekle birlikte, kararın özneye ait olduğu vurgulanmalı

• “Sevmediği işte çalışan kişi işin sahibi değil, esiridir.” ifadesine atıf yapılabilir

3. Aile baskısı ve toplumsal beklentiler bireyin kariyer planlamasında nasıl etki yaratır? Bu etki nasıl aşılır?

(5 puan)

Beklenen Cevap Unsurları:

• Bireyin öz benliğine yabancılaşmasına yol açabilir

• Karar verirken özgüven, irade ve kişisel değerlerin öne çıkması gerektiği vurgulanmalı

• Başgil’in “irade terbiyesi” ve “başarı diyarına yürüyebilmek için cesaret” çağrısına gönderme yapılabilir

• Gerekirse danışmanlık, rehberlik veya örnek alınacak kişilerin görüşlerine başvurulması önerilebilir

4. Başgil’in kavramları (irade, kararlılık, alışkanlıklar) Zeynep’in sürecine nasıl rehberlik edebilir?(5 puan)

Beklenen Cevap Unsurları:

• İrade: dış etkilerden bağımsız karar verme gücü

• Kararlılık: seçilen yolda ısrarcı olma, yılmama

• Alışkanlıklar: erken yaşta edinilen

yönlendirmelerden sıyrılma mücadelesi

• “Güçlüğü yenmekten hâsıl olan manevi zevk eşsizdir” sözüne gönderme yapılabilir

6. Öğrencinin kişisel görüşü: “Siz Zeynep olsaydınız ne yapardınız?”(4 puan)

Beklenen Cevap Unsurları:

• Tutarlı, gerekçeli ve düşünülmüş bir kişisel tercih

• Başgil’in fikirlerine uygun ya da bilinçli biçimde karşı duran ama temellendirilmiş bir yanıt

• Klişe değil, içten bir değerlendirme

Genel Değerlendirme:

• Kavramsal isabet, metinle bağlantı kurma, yorum gücü ve kendi sesini katma önemlidir.

• Kitaptan örnek ve alıntı verilmesi artı puan getirmelidir.

Aşırı yüzeysel veya yalnızca “ailesi ne derse onu yapsın” tarzı yaklaşımlar düşük notlandırılmalıdır.

Pratik Olay 2 : “Buse’nin İlk Adımı” (25 puan):

Buse, özel bir üniversitenin hukuk fakültesi 4. sınıf öğrencisidir. Mezuniyetine 3 ay kala, prestijli bir hukuk bürosunun stajyer avukat ilanına başvurmak

istemektedir. Ancak bugüne kadar hiç resmi iş deneyimi olmadığından özgeçmişini nasıl hazırlayacağı konusunda kararsızdır. Ayrıca, hayatında ilk kez resmi bir iş görüşmesine katılacak olmanın heyecanını ve endişesini yaşamaktadır.

Özgeçmişinde staj bilgisi, birkaç öğrenci kulübü faaliyeti ve orta düzeyde İngilizce bilgisi yer almakta; fakat not ortalamasının çok dikkat çekici olmadığını düşünmektedir. İnternette araştırma yaparken mülakat türleri, beden dili, stres mülakatları ve sık sorulan sorular hakkında çeşitli bilgiler okur. Ancak bu bilgiler ışığında nasıl bir hazırlık yapacağına emin olamaz.

Sorular:

1. Buse’nin özgeçmişinde bulunması gereken temel başlıkları yazınız. Hangi unsurların özellikle etkili ve dikkat çekici olacağını değerlendiriniz.
2. Buse’nin henüz profesyonel bir iş deneyimi olmaması durumunda, özgeçmişini güçlü göstermek için kullanabileceği alternatif içerikler nelerdir? Açıklayınız.
3. Buse, mülakata gitmeden önce ne tür hazırlıklar yapmalıdır? Adayın mülakatta güvenle konuşabilmesi için hangi zihinsel ve fiziksel hazırlıkları önerirsiniz?
4. Aşağıda verilen klasik mülakat sorularından birini seçin ve Buse’nin yerine siz cevaplayın: **“5 yıl sonra kendinizi nerede görüyorsunuz?”** Yanıtınızın hem gerçekçi hem de özgüvenli olmasına dikkat ediniz.
5. Stres mülakatında adayın sözü kesilebilir, ters sorular yöneltilebilir veya sessiz beklemeler olabilir. Bu gibi durumlarda Buse’nin nasıl bir tutum sergilemesi gerekir? Örneklerle açıklayınız.

Not:

Yanıtlarınızda öz değerlendirme, açıklık ve örnek kullanımı beklenmektedir. Puanlama şu kriterler üzerinden yapılacaktır:

- Konuya uygunluk
- Gerekçelendirme
- Gerçeklik / uygulanabilirlik
- Açık ve anlaşılır anlatım

SINAV KÂĞIDI

Pratik Olay 2 Cevapları

Soru 1 – Buse’nin Özgeçmişinde Bulunması Gereken Temel Başlıklar (5 Puan)

Beklenen Unsurlar:

- **Kariyer Hedefi:** Kısa, iş odaklı, niyet bildirimi
- **Kişisel Bilgiler:** Ad-soyad, iletişim, doğum tarihi, vb.
- **Eğitim Bilgileri:** Ters kronolojik sırayla, mezuniyet durumu ve varsa not ortalaması
- **Staj ve Gönüllülük Deneyimleri:** Baro stajı, klinik faaliyet, hukuk kulüpleri
- **Yabancı Dil ve Bilgisayar Becerileri**
- **Eğitim/Sertifikalar:** Katılım belgeleri, hukuk seminerleri
- **Referanslar:** Hocalar veya staj yapılan kurumdan isimler

Puanlama:

- 5 başlık ve açıklama = 5 puan
- 3–4 başlık ve eksik açıklama = 3–4 puan
- 1–2 başlık = 1–2 puan

Soru 2 – İş Deneyimi Olmayan Adayın Güçlü Özgeçmiş Stratejileri (5 Puan)

Beklenen Unsurlar:

- Öğrenci kulüplerinde görev alma
- Hukuk kliniği, mahkeme gözlemi, adliye stajı
- Gönüllülük faaliyetleri (insan hakları derneği, gençlik meclisi vb.)
- Online hukuk seminerleri veya sertifikalı eğitimler
- Dil yeterliliği veya ileri MS Office/ hukuk yazılım bilgisi
- Hukuki içerikli blog, makale veya sosyal medya paylaşımı (jüri deneyimi gibi)

Puanlama:

- 4+ strateji = 5 puan
- 2–3 strateji = 3–4 puan
- Yüzeysel yanıt = 1–2 puan

Soru 3 – Mülakat Öncesi Hazırlıklar (5 Puan)

Beklenen Unsurlar:

- **Şirket araştırması:** Hukuk bürosunun faaliyet alanı, değerleri
- **Kıyafet seçimi:** Resmî, sade ve temiz giyim
- **Kendini tanıma:** Güçlü ve zayıf yönler üzerine düşünme
- **Sık sorulara hazırlık:** “Kendini tanı, neden seni alalım?” vb.
- **Prova:** Ayna karşısında ya da arkadaşla pratik
- **Zamanında ulaşım planı**

Puanlama:

- 4–5 öneri = 5 puan
- 2–3 öneri = 3–4 puan
- 1 öneri = 1–2 puan

Soru 4 – 5 Yıl Sonra Kendini Nerede Görüyorsun? (5 Puan)

Örnek İdeal Yanıt:

“5 yıl içinde avukatlık stajımı tamamlamış, ceza hukuku alanında uzmanlaşmış ve aktif olarak bir hukuk bürosunda çalışıyor olmayı hedefliyorum. Aynı zamanda mesleki gelişimimi sürdürmek adına yüksek lisans veya sertifika programlarına devam etmek istiyorum. Kendi müvekkil portföyümü oluşturmak ve etik değerlere bağlı bir kariyer inşa etmek önceliğim.”

Değerlendirme Kriterleri:

- Gerçekçi hedef (1 puan)
- Somut plan (1 puan)
- Mesleki yönelim (1 puan)
- Özgüvenli ve ölçülü ton (1 puan)
- Yazım-dil bütünlüğü (1 puan)

Soru 5 – Stres Mülakatında Aday Tutumu (5 Puan)

Beklenen Unsurlar:

- Soğukkanlılık, ses tonunu koruma
- Sorulara kısa ama net cevap verme
- Kesilme durumunda “izin verirsiniz tamamlayayım” gibi saygılı müdahale
- Duruş ve beden dilini kontrol etme

SINAV KÂĞIDI

- Provokasyona kapılmadan özgüveni koruma
- Sessiz beklemelerde panik yapmama

Puanlama:

- 4–5 davranış stratejisi = 5 puan
- 2–3 strateji = 3–4 puan
- Yüzeysel, soyut yanıt = 1–2 puan

Not:

Toplam puanlama 25 üzerinden yapılmalıdır. Yüksek notlar, kavramsal yeterliliğin yanı sıra uygulamaya dönük düşünce gücünü ve ifade yeteneğini de

TEST SORULARI

1. Ali Fuad Başgil'e göre başarılı bir hayatın ilk ve en temel şartı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sosyal çevrenin desteği
- B) Yüksek zekâya sahip olmak
- C) İrade sahibi olmak ✓
- D) Aile mesleğini sürdürmek

2. Başgil'in düşüncesine göre, tembellik ne tür bir düşman olarak tanımlanır?

- A) Açıkta saldıran mert bir düşman
- B) Sadece zihinle ilgili bir engel
- C) Sinsi ve kılıktan kılığa giren bir düşman ✓
- D) Fiziksel yorgunluğun sonucu

3. Aşağıdakilerden hangisi Başgil'in çalışma ilkelerinden biridir?

- A) En uygun zaman geldiğinde çalış
- B) Önce tatil yap, sonra çalış
- C) Çalışmak için özel bir ortam oluştur
- D) Her gün aynı saatte çalışmaya otur ✓

4. Başgil'e göre bir işe başlamadan önce yapılması gereken en doğru hareket hangisidir?

- A) Sosyal medyada araştırma yapmak
- B) Ailenin görüşünü almak
- C) İşin planını ve yöntemini belirlemek ✓
- D) Rastgele başlamak

5. Başgil'in "sevmediği işte çalışan kişi..." ifadesiyle anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Daha fazla gelir elde eder
- B) Zamanla o işi sever

- C) O işte kolay terfi eder
- D) İşin sahibi değil, esiri olur ✓

6. "Başarının düşmanı" olarak gösterilen kötü arkadaş, hangi özelliğiyle tehlikelidir?

- A) Ailesi zengin olduğu için
- B) Açıkça kötülük yapmasıyla
- C) Sinsi ve dost görünmesiyle ✓
- D) Sürekli ders çalışmasıyla

7. Başgil'e göre hangi alışkanlık türü değiştirilemez veya çok zordur?

- A) Sonradan edinilen alışkanlık
- B) Alışkanlık haline gelmeyen davranış
- C) Genetik olarak gelen huylar ✓
- D) Öğrenilen düşünce alışkanlığı

8. Başgil'in "çalışma sevgisi güçlükleri yenmekten doğar" sözü aşağıdaki hangi kavramla en çok ilişkilidir?

- A) Rahatlık
- B) Karamsarlık
- C) Zafer ✓
- D) Yorgunluk

9. Başgil'in ideal başarı tanımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mümkün olan her fırsatı kullanarak zengin olmaktır
- B) Aileye layık bir kariyer edinmektir
- C) Doğruluk ve namusla hedefe ulaşmaktır ✓
- D) Herkesin yaptığını yapmaktır

10. Başgil'in önerdiği gibi gece uyumadan önce yapılması gereken en faydalı şey nedir?

- A) Telefona bakmak
- B) Kitaplık düzenlemek
- C) O gün ne yaptığını ve yarın ne yapacağını sorgulamak ✓
- D) Arkadaşlara mesaj atmak

11. Aşağıdakilerden hangisi özgeçmişte yer alması *zorunlu olmayan* başlıklardan biridir?

- A) İletişim bilgileri
- B) Eğitim durumu
- C) Hobiler ve ilgi alanları ✓
- D) Yabancı dil düzeyi

12. Özgeçmişte iş deneyimi bulunmayan bir aday, aşağıdakilerden hangisiyle özgeçmişini destekleyebilir?

- A) Mezuniyet sonrası planlarını yazmak

SINAV KÂĞIDI

- B) Hukuk dizilerinden etkilendiğini belirtmek
C) Katıldığı staj ve gönüllülük çalışmalarını belirtmek ✓
D) Neden çalışmadığını açıklamak

13. Aşağıdakilerden hangisi etkili bir özgeçmişin temel niteliği olmalıdır?

- A) Yalnızca not ortalamasına odaklanmak
B) Uzun ve ayrıntılı yazmak
C) Düzenli, açık ve sade bir yapıda olmak ✓
D) Kişisel fotoğrafa çok yer vermek

14. Özgeçmişin uzunluğu ideal olarak en fazla kaç sayfa olmalıdır?

- A) 4-5 sayfa
B) 3 sayfa
C) 2 sayfa ✓
D) Uzunluk önemli değildir

15. Mülakatta "Kendinizi tanıtır mısınız?" sorusu karşısında adayın yapmaması gereken davranış aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kısa ve öz bir anlatım sunmak
B) Eğitim ve mesleki deneyimlerden bahsetmek
C) Anlamsız esprilerle konuşmayı uzatmak ✓
D) Hedeflerinden bahsetmek

16. Stres mülakatlarının amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Adayın mizah yeteneğini ölçmek
B) Adayın duygusal dayanıklılığını test etmek ✓
C) Adaya rahat ortam sağlamak
D) Adayın fiziksel becerilerini görmek

17. Mülakat sırasında "5 yıl sonra kendinizi nerede görüyorsunuz?" sorusuyla ne ölçülmek istenir?

- A) Adayın hayal gücü
B) Adayın teknik bilgisi
C) Adayın gelecek hedefleri ve istikrarı ✓
D) Adayın mülakat tarihini hatırlaması

18. Aşağıdakilerden hangisi iyi bir beden dili unsuru değildir?

- A) Göz teması kurmak
B) Kontrollü el hareketleri
C) Dik duruş
D) Sürekli saate bakmak ✓

19. Özgeçmişe konulacak bir "referans" aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Aile bireyleri
B) Sosyal medya takipçileri

- C) Staj yapılan hukuk bürosu yetkilisi ✓
D) Aynı sınıftan bir arkadaş

20. Aşağıdakilerden hangisi "mülakata hazırlık" sürecine dahil değildir?

- A) Kurumu önceden araştırmak
B) Hazır yanıtlar ezberlemek
C) Uygun giyim tercih etmek
D) Mülakat saatinden 30 dakika sonra gelmek ✓